

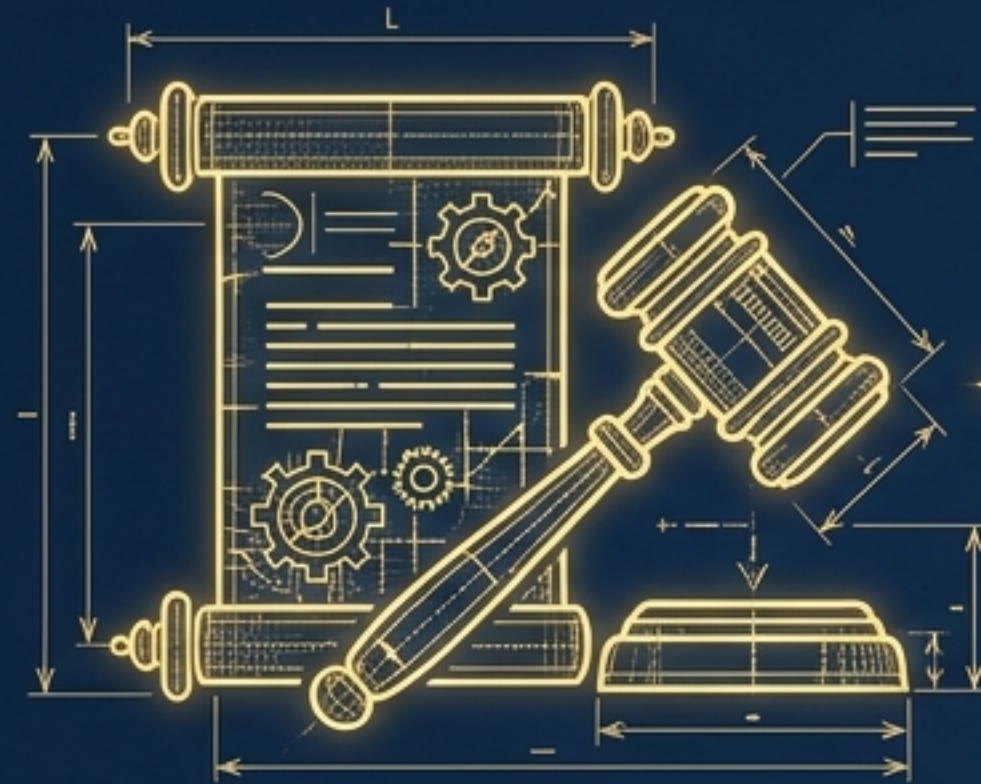

Архітектура Довіри: Нова нормативна база з академічної доброчесності та ШІ

Трансформація системи забезпечення якості освіти в епоху
генеративного штучного інтелекту.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова (НУК)

Каталізатори змін: Чому трансформація невідворотна?

Законодавчий імператив

Закон України № 4742-IX «Про академічну доброчесність»

- Децентралізація відповідальності: Держава передає ключові повноваження (від розслідувань до позбавлення ступенів) на рівень Університету.
- **Загроза:** Введення поняття «інституційні порушення». Бездіяльність ЗВО веде до санкцій аж до втрати акредитації.

Технологічний виклик

Ера «постплагіату» та генеративних моделей (ГШІ)

- **Гібридне авторство:** Співпраця людини та машини стає новою нормою.
- **Загроза:** Традиційні методи контролю та антиплагіатні програми втрачають ефективність.

Огляд: Нова 4-рівнева операційна система НУК

Рівень 3: Інституційні органи

Група сприяння АД та Комісія з АД

Рівень 1: Цінності

Кодекс академічної доброчесності та корпоративної культури

Рівень 4: Процедури

Технічний регламент перевірки (Human-in-the-loop), Апеляції

Рівень 2: Правила та Стандарти

Положення про академічну доброчесність (ПАД) та Політика використання ШІ

Головна ідея: Відмова від каральної логіки на користь архітектури відповідальності та прозорості.

Рівень 1: Фундамент цінностей. Кодекс академічної доброчесності

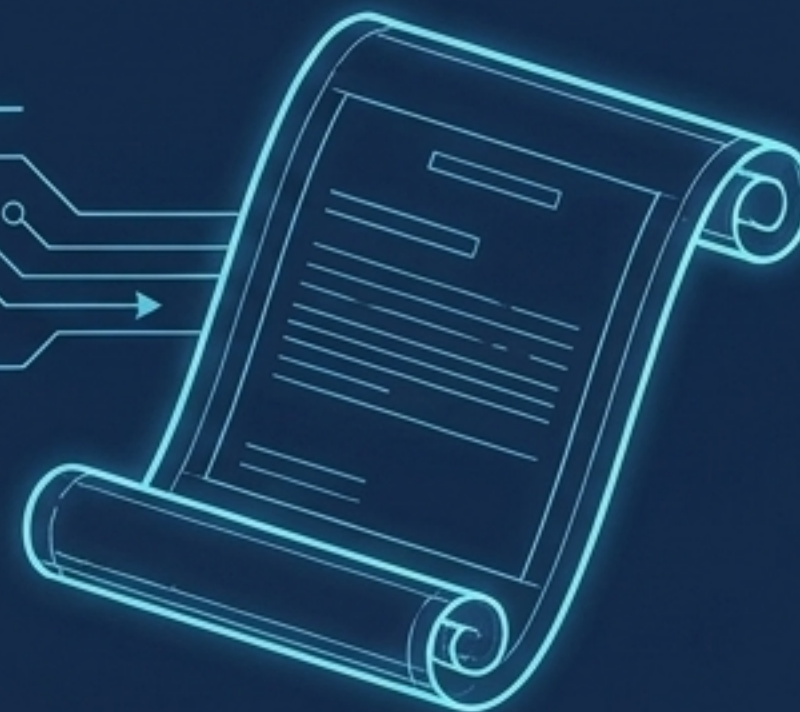

Трансформація: Від формальності до особистого зобов'язання

**Додаток 1 — Єдина
Декларація здобувача освіти**

**Додаток 2 — Єдина
Декларація працівника НУК**

Фіксація згоди

Особистий підпис засвідчує прийняття нових «правил гри».

Прозорість ШІ

Зобов'язання відкрито декларувати використання генеративних моделей.

Захист

Презумпція доброчесності гарантує, що ніхто не винен за замовчуванням. Вина доводиться виключно Уповноваженим органом (Комісією).

Рівень 2: Операційна система (Правила та Інновації)

Положення про АД (ПАД)

- Hard Law (Жорстке право).
- Вичерпний перелік 13 порушень.
- Суворе регламентація санкцій та процедур розслідування.
- Юридичний захист Університету.

Політика використання ШІ

- Soft Law (Гнучке регулювання).
- Адаптивність до інновацій.
- Моделі декларування та інтеграція в європейський науковий простір.
- Безпека без блокування прогресу.

Матриця ризиків: Кластеризація 13 видів порушень

Маніпуляції з авторством (Традиційні)

• Відчуження авторства
(Фабрики дисертацій)

Імперативна
норма

• Академічний плагіат

Імперативна
норма

• Приписування авторства

• Самоплагіат

Дані та інновації

• Фабрикація
(вигадування даних)

• Фальсифікація
(свідома зміна)

• Недоброчесне
використання
згенерованих ШІ
результатів

НОВЕ!

Поведінкові та процесуальні

• Академічний саботаж
(перешкоджання іншим)

НОВЕ!

• Недоброчесне оцінювання

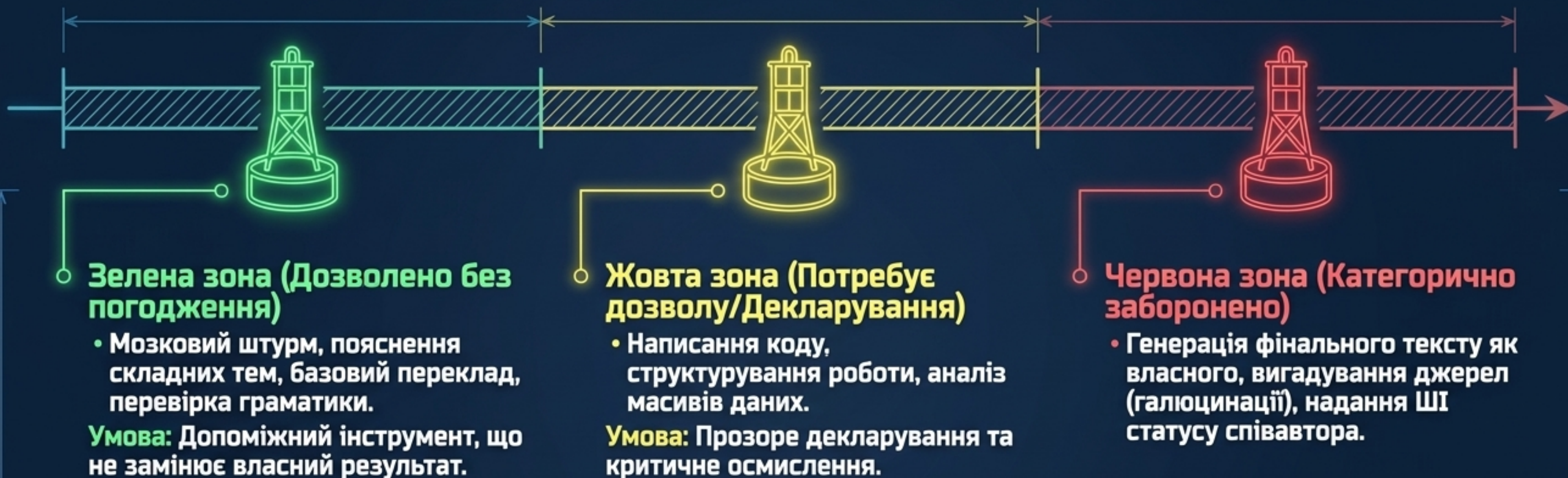
• Несамостійне виконання /
Недозволена допомога

• Схиляння до порушення

• Інституційні порушення
(бездіяльність Університету)

НОВЕ!

Управління інноваціями: Модель «Світлофора» та безпека ШІ

Кібербезпека НУК

- Суворая заборона завантажувати неопубліковані ноу-хау (суднобудівні/оборонні дані) та персональні дані у відкриті моделі ШІ.

Архітектура прозорості: Інтеграція в науку та силабуси

Шкала оцінювання (AI Assessment Scale)

Міжнародний стандарт GAIDeT (для дипломних та статей)

Захист від звинувачень через легке генерування декларації (<https://w3id.org/gaidet>).

Вимоги до розкриття:

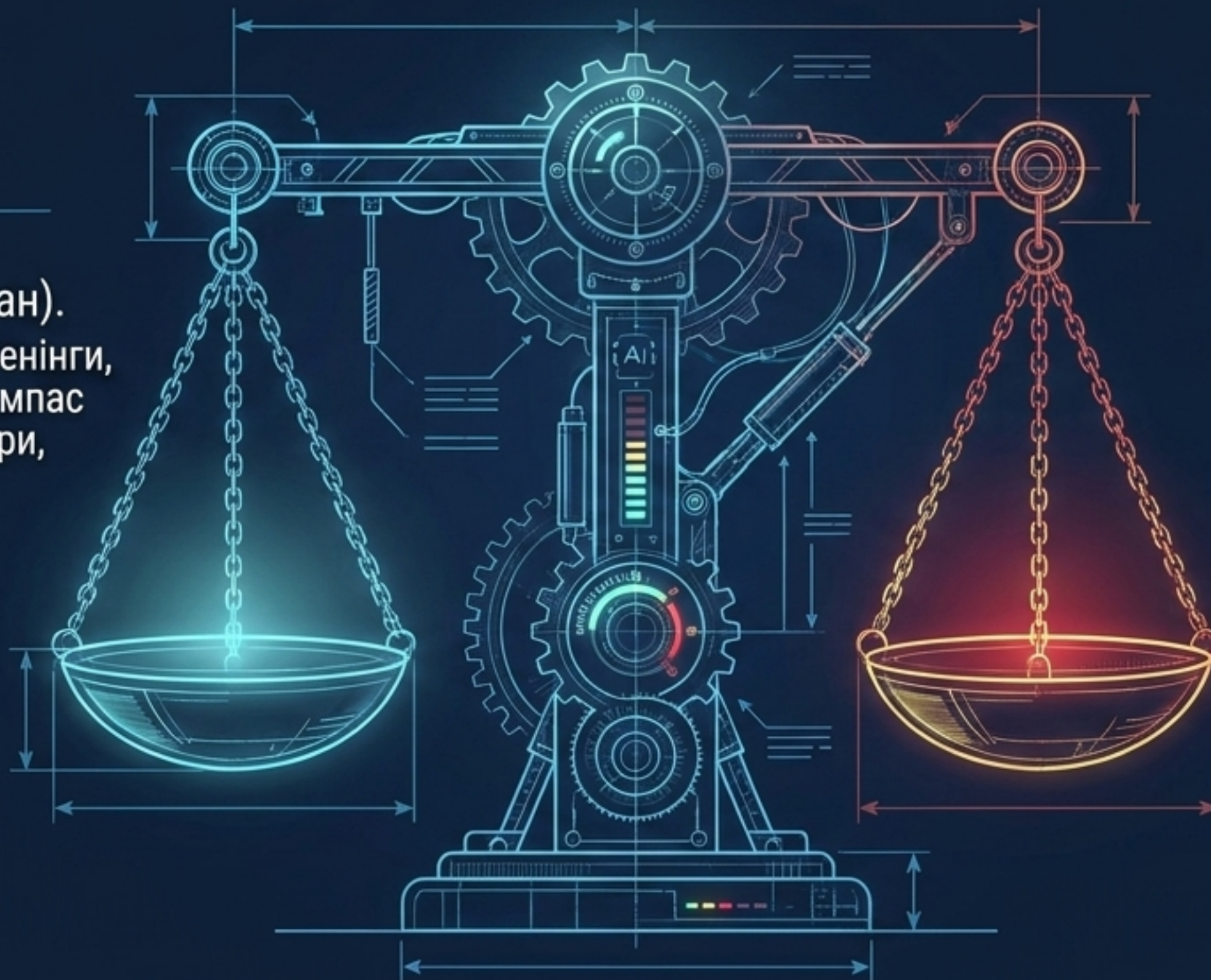
- ☒ Ідентифікація інструменту (напр., ChatGPT-5)
- ☒ Опис делегованих завдань
- ☒ Підтвердження повної відповідальності людини за фінальний результат

Рівень 3: Інституційний баланс. Стимування та протипаги

М'яка сила / Профілактика

Група сприяння АД
(Постійно діючий орган).

- **Функції:** Навчання, тренінги, роз'яснення етики, компас корпоративної культури, організація виховних заходів.
- **Фокус:** Запобігання порушенням.

Жорстка сила / Правосуддя

Комісія з АД (Єдиний Уповноважений орган).

- **Функції:** Розслідування скарг, експертний аналіз, встановлення фактів порушень, меч правосуддя.
- **Фокус:** Невідворотність справедливої відповідальності.

«Інституційний щит»: Комісія як єдиний незалежний суд

Зовнішня загроза (НАЗЯВО)

Ризик інституційних санкцій (ч. 2 ст. 34 Закону): закриття спецрад, скасування акредитацій, позбавлення фінансування за покривання порушників.

Внутрішній щит

(Процесуальні запобіжники Комісії НУК)

- **Самовідеїд:** Декларація про відсутність конфлікту інтересів (Додаток 1).
- **Таємне голосування:** Захист членів Комісії з АД від тиску.
- **Участь студентів:** Обов'язкова присутність самоврядування у справах здобувачів.
- **Жорсткий таймінг:** Розслідування не може тривати понад 6 місяців.

Бездоганна внутрішня процедура робить НУК невразливим до зовнішніх звинувачень у бездіяльності.

Уніфікація процедур: Доказова база та Апеляція

Зміна парадигми: Симетричність правил та зрілість системи

Стара vs Нова архітектура

Фокус: Каральний
(пошук винних)

Ставлення до ШІ: Ігнорування
або тотальна заборона

Процедура: Хаотична
(різні комісії)

Доказова база: Сліпа довіра
до % оригінальності

Превентивний та прозорий
(розбудова довіри)

Інтеграція, делегування за
стандартом GAIDeT, контроль

Строго регламентована
(Єдиний Уповноважений орган)

Експертний аналіз (Human-in-
the-loop) та доведення наміру

**НУК отримує юридично бездоганну систему,
що повністю відповідає Закону України (2026).**

Навігація в майбутнє: Дорожня карта впровадження (2025–2026)

1

Крок 1: Затвердження бази

Ухвалення 4-рівневої архітектури Вченою радою НУК (діємо на випередження).

2

Крок 2: Інтеграція в силабуси

Інтеграція шкал оцінювання використання ШІ (AI Assessment Scale) у робочі програми навчальних дисциплін.

3

Крок 3: Навчально інформаційна компанія

Тренінги для гарантів програм, викладачів та студентського самоврядування.

4

Крок 4: Липень 2026 — Повний запуск

Офіційний вступ в дію Закону України «Про академічну доброчесність». НУК зустрічає його у статусі флагмана серед ЗВО України.